

Observatoriul este de două ori în
septemana, miercuri și sâmbătă.

Prețurile

pentru Sibiu pe 1 anu intrăgu 7 fl.,
pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusa la casa
cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu
cu post'a în isăntulu monarchiei
pe 1 anu intrăgu 8 fl., pe 6 luni 4 fl.
— În străinatate pe 1 anu 10 fl.
său 22 franci, pe 6 luni 5 fl. său
11 franci; — numeri singuratici se
dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu și literariu.

Ori-ce inserate,
se platescu pe serie sãu linia, cu
litere merunte garmondu, la prim'a
publicare câte 7 cr., la adou'a și a
trei'a câte 6 cr. v. a. și preste aceea
30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.
Prenumeratiunile se potu face în
modulu celu mai usioru prin assem-
natiunile postei statului, adrese de
a dreptulu la Redactiunea Diariului
Observatoriulu în Sibiu.

Nr. 61.

Sibiu, 29/10 Augustu 1878.

Anulu I.

Capitulati și atunci se voru considera cererile vostre.

Acēsta este parol'a de di, cu care se adresēdia de 3 ani incōce germanii austriaci cãtra boemi. Curatu asia ni se dice si noue aici in Transilvani'a de cãtiva ani incōce. Se pare cã dualistii din ambele parti ale monarchiei lucra in mai multe directiuni dupa acelēsi maxime de statu. Ei considera pe alte popōra negermane si nemagiare cã cucerite si subjugate, cãtra care patri'a comuna, statulu, gubernulu, legislativele nu ar avē nici o detorintia in cãtu totu ce s'ar face in favorea loru. Lēca cumva se face cãtu de pucinu, ar fi numai din gratia, s'au cum se dicea in 1848 chiaru si in Boemi'a, din interesu propriu pe care i-lu are cineva, de es. la prasirea de vite, ameliorarea soiului loru si ingrasirea cã se le pōta luã dela unele lan'a si carnea, dela altele pielea si carnea. Se adeveresce adeca si aci disa principelui Lobkovicz despre aplicarea doctrinelor lui Darwin. Se vedemu inse ce au respunsu mai deunadi cechii din nou la acea pretensiune impertinenta a germaniloru.

Acēsta este o apucatura de martiafoiu, dicu cechii; ei voru se faca comēriu cu drepturile omenesci cã si cu orice marfa, se le mesure cu metrulu sēu se le puna in cumpana dupa chilogramme. „Am auditu cã iti e de vendiare acēsta parchia de cai, ai voii se scapi de ei, cã-ci nutrețulu te tiene prea scumpu; ce mi-ai cere pe ei?“ „O suta de galbeni“. „Ba se fia 50“. Tradusu in limb'a politice: Vēdiu cã passivitatea iti vene preste mana. Spunu dreptu cã nici mie numi e indemana cu ea. Ce se se iti dau cã se te lasi de dens'a?

Acēsta este procedur'a ce se aplica dela unu timpu incōce la opositiunile nationali. Dara parlamentele n'au vocatiunea de a intemeia companii comerciali, si deputatii poporului n'au missiunea nici privilegiulu de a face negotiatoria cu drepturile popōraloru, prin care s'ar degradã la o stare fōrte prosaica. In adeveratele parlamente, precum sunt ale Angliei, Franciei, Italiei, Belgiei, Elvetiei, politic'a ce facu ele este considerata dintr'unu punctu de vedere multu mai inaltu, unde missiunea loru principale este cã se asigure popōraloru adeverata libertate si educatiune. Parlamentulu in acele tieri este depositariulu numai alu celoru mai scumpe si

venerabili traditiuni historice si interpretele credințiosu alu conscientiei poporului, ēra nu speculantu de drepturile lui. Unu parlamentu trebuie se aiba conscientia responsabilitatiei morali, se scia cã este datoriu a respectã drepturile popōraloru si a delatura piedecile in exercitiulu acelora.

In lun'a acēsta s'au pornitu si in Boemi'a si in alte provincii cislaitane agitatiuni electorali. De atunci cechii se aduna in diverse locuri si facu demonstratiuni nationali paciute, dara fōrte seriōse. La cãteva diarie din Vien'a li s'au nalucitu cã cechii ar fi aplecati a parasi politic'a resistentiei passive si a capitula, ēra apoi pentru acestu casu ele promitu cechiloru, cã dupa-ce ministeriulu Auersperg si-a datu demissiunea, in noulu ministeriu au se intre si vre-o doi cechi firesce sub conditiune cã si deputatii cechi se intre in senatulu imperiale in numerulu prevediutu in patent'a din 26 Feb. 1861. Diariele nationali din Boemi'a respingu acea conditiune cu tōta energi'a de care este capabile limb'a loru si cea germana. Dara acelēsi diarie marturisescu cã promisiuni de acele nemtiesci sunt de natura cã se seduca pre multi cechi trecuti prin scōle, carii credu cã dēca voru fi si vre-o doi ministrii cechi i voru pune si pe densii in functiuni si-i voru inainta. Germanii au intrebuintiatu acēsta manopera mai de multe-ori si le-a succesu in adeveru a trage pe cãtiva cechi in functiuni, dara apoi a fostu vai de capulu acestora, cã-ci sciendū germanii fōrte bine, cã toti aceia s'au facutu apostati, politici numai de fōme, ēra nu din convictiune, pe langa ce-i despretiuescu, apoi i si tienu sub strinsa priveghiare, cã nu cumva chiaru si aflandu-se in functiune se traga la natiunea loru, si se faca politica cecha. Parte mare din poporulu cechu, adeca; classile mijloci (burgesi'a) si cele superiori fiendū destepte si luminate, cunoscū bine acea stare trista a lucrurilor; dara sub presiunea maioritatiei germane maiestrite n'au ce se faca mai multu, de cãtu a se adoperã din tōte poterile cã se castige averi si se-si puna pe fii loru in stare cã se nu aiba trebuintia de functiuni civili, ēra de alta parte le deschidu barbatesce calea in armata, unde domina dreptatea, apoi si in cleru, unde ministrii nu prea potu suci nasulu episcopiloru cã pe aiera.

Inainte de 7 ani cu ocașiunea caderei ministeriului Hohenwart, chiaru si acestu eminente

barbatu de statu disese boemiloru: Amu cadiutu si eu impreuna cu colegii miei. Acuma nu ve remane nici voue altu-ceva, de cãtu se capitulati, deputatii cechi se intre in senatulu imperiale; cã-ci de nu voru intra, in 2 ani partid'a cecha se va sparge de sene si se va spulbera in 32 de venturi ale rosei. Dara partid'a cecha nu s'a spartu nici s'a spulberatu, din cauza cã ea nu erã partid'a, ci natiunea intrēga cu singur'a esceptiune de acea parte a junimei demne de compatimire, carei 'i erã jale se vēdia multimea de nemti veriti de ministrii in functiuni bune prin partile locuite numai de cechi, sēu de maioritatea cecha.

De altmintrelea chiaru press'a cecha recunōsce cã este greu a perseverã in resistentia passiva; adauge inse, cã natiunea loru s'a condamnatu ore-cum la acea stare de abstinentia si cum am dice de postu, numai dupa o seria lunga de experientie triste si dupa matura deliberatiune a totoruru barbatiloru inteligenti ai natiunei. Cechii dorescu se scape de passivitate; dara de cãtu se castige acelu mare bine cu tradarea dreptulu publicu alu patriei loru si cu renuntiarea infama la demnitatea si onōrea loru nationale, sunt mai bucurosi se piēra toti de seraci'a si de fōme. De aceea ei respingu cu indignatiune tōte promisiunile efemere ale germaniloru, pe care le declara precum vediuramu si mai susu, de impertinente, mai alesu candu vede tōta lumea, ce insemnēza in dilele nōstre a fi cineva ministru si cãtu sunt de supuse la schimbari mai tōte functiunile de statu; asia cu atãtu mai pucinu se potu determin'a se 'si vendia drepturile patriei si ale natiunei numai pentru-cã doue sēu trei mii de individi cechi se fia pusi in functiuni astadi, pentru-cã se fia scosi mane, s'au in casulu celu mai bunu se fia aruncati din patri'a loru in alte parti ale monarchiei, ēra in momentele de facia la Bosni'a.

S'a disu din unele parti, cã nu incape se tragemu linii paralele, se facemu comparatiune intre Boemi'a si Transilvani'a. Dupa noi inse toema comparatiuni de acestea ne sunt fōrte necesarie, ori din care punctu-de vedere le vomu considera. Au nu suntemu si noi natiune cã si cechii, numerosi cã si ei, ōmeni cã si ei, caroru ne competu tōte drepturile ōmenesci in tōte ramurile vietiei? Aci nu are si patri'a nōstra drepturile sale de autonomia? Au nu portamu si noi in proportiune

Foisiōr'a „Observatoriului“.

Istori'a unui eventualiu.

Noveleta.

Traducere de I. G. Baritiu.

Cãteva septemani dupa mōrtea marchisei de M. . . . , care murise fara eredi directi, in etate aprōpe de 80 ani, testandu considerabil'a ei avere unoru condescendēti laterali, intr'unu hotelu frumosu din Faubourgulu St. Germain in care locuise repaost'a, se tienū o licitatiune particulara.

Inpartirea remasului aduse cu sine ca se se puna la vendiare intrēgu mobiliarul, ba chiaru si obiectele care avēu aceea ce se numesce pretiulu de afectiune familiaru. Hotelulu de M. . . . era renumitu pentru anticitatile sale. Acolo se aflau mobile de o valōre fōrte mare, acaroru vechime datau de cãte doue secole si care se conservasera in urm'a unoru ingrijiri concentrate din generatiune in generatiune. Afara de acēsta se scia, cã repaost'a avea o colectiune admirabila de raritati, broderii fōrte pretiōse si vechi, care ērași ajunsesera se fia moderne.

In cele doue dile de espositiune de inaintea licitatiunei, camerele hotelulu devenisera loculu de intalnire pentru lumea eleganta a Parisului. Dela doue pãna la patru ore dupa amiadi era o adeverata inbuldiala de curiosi intre care contingentulu celu mai mare ilu deduse cã totu deauna, seculu frumosu. Denselu se intrēcēu in admirarea obiectelor espuse si fiacare 'si alegea dupa gustu si placere si 'si notã obiectele pe care aru fi doritu se le castige. Unele din damele acelea se presentara in persōna la licitatiune, care durã trei dile. Altele 'si tramisera agenti loru plenipotentiati. A dou'a di — care era un'a din cele mai frumoșe ale Parisului — sosi si dōmn'a S. D. . . . , care fusese inpedecata a veni in diu'a precedentã si care acuma 'si manifestã nelinistirea prin gesturi visibile. Nemultumirea acelei dame ajunse la culme candu afla,

cã obiectulu pe care 'si pusese dens'a ochii, era dejã vendutu.

Acela era eventualiuulu celu mai frumosu si mai pretiosu pe lume, care era zugravitu de unu mare artistu, de Baucher alu carui biografu Charles Blanc dice ca „nu existe nemicu mai admirabilu cã pictura acelu eventualiu. Ea representã 12 persōne si adeca: 6 dame si 6 barbati in pos'a unui dantiu regulatu si decentu. Fiacare figura era portretulu fidele alu unei persōne inalte dela curtea regului Ludovicu XIV. Baucher nu zugravisē nemicu mai bine cã acestu micu tablou. In-cadrarea eventualiuulu inca era unu capu — d'operu de elegantiã unu originalu in felulu seu. Si tōte acestea se vendusera cu multu sub valōrea intrinseca, adeca numai cu 60 luidori.

Dōmn'a D. . . . era desperata pentru cã se inamorase de acelu eventualiu, dens'a 'lu visase diu'a si nōptea. „Eu nu me voiu potea consola niciodata pentru pierderea lui!“ esclama densa de repetēteori.

Numai o speranti'a 'i mai remanea. Eventaliulu pōte cã 'lu cumperase unu negotiatoriu sēu ore-cine, care ar fi dispusu se 'lu vendia ērași cu profitu. Indata ce acēsta idea fu esprimata, mai multi cavaleri cari voiau se placa si se consōledie pe frumoșã intristata, se grabira a lua informatiuni.

Densii se intōrsera deconcertati. Eventaliulu ilu cumparase baronēsa C. . . si acēsta era o femeia, dela care nu se potea astepta nici unu compromis. Dōmn'a C. . . . era de ani 50, fōrte avuta si trecea de unu modelu in ceea ce privește somptuositatea si eleganti'a mobiliariului, gustulu si scumpetea toaletelor ei, prin care escelã inaintea tuturor celorlalte. Afara de acea in tinereti'a ei fusese citata cã modelu in privintia virtutiei ei probate si orgoliōsa de renumele acesta, densa adoptase in etatea ei mai matura, nisce principii de o severitate ecstraordinaria si o pruderi'a aprōpe fanaticã.

Fatia cu femeile mai usiorele era fara mila si numele unei curtesane, chiaru alu uneia din anticitate, o facea se tremure de necasu si spaima.

Femei de unu caracteru ca acesta sunt pucinu sociabile, si a pretinde dela baronēsa unu actu de curtoasia in favōrea tinerei si frumoșei dōmne de D. . . . , ar fi fostu identicu a se espune unui refusu mai multu ca siguru si nerevocabile.

Cu tōte acestea unulu din galantii cavaleri, celu mai tineru si mai cutediatoriu din toti, se decise a risca aventur'a, pe care concurrentii sei o declarasera de nerealisabila. Elu nu riscã decãtu se fia reu primitu sēu a 'si atrage unu complimentu uritu. Dēca inse va reusi ce trimfu, ce renume de spiritu, astutia si abilitate nu 'i va aduce intreprinderea sa.

Eroulu nostru se presentã deci cu totu curagiulu inaintea baronēsei, care este surprinsa de visit'a lui si 'lu intrēba intr'unu tonu pucinu incuragiatoriu despre scopulu venirei sale. Densulu fara a se lasa se fia intimidatu prin rigid'a primire ce o intimpinã, se pune la lucru si reusesce pe deplinu.

„Dōmn'a mea“ dice elu cu tonulu seu celu mai insinuatoriu, „caus'a care m'au indemnatu se 'mi permitu a veni la d-ta e licitatiunea, care se intēplã alaltaeri in hotelulu de M. . . . Dēca nu me insielu d-ta ai cumparatu de acolo unu eventualiu zugravitu de Baucher.“

„Da, domnulu meu. Si apoi?“

„Ei bine, dōmn'a, tienti d-ta multu la acelu eventualiu?“

„Curioșã intrebare! Dēca n'asiu tienea la elu l'asiu fi cumperatu eu ore?“

„Inse dēca cineva din cause fōrte inportante s'aru interesa si mai multu de elu si dēca te-ar roga se 'i 'lu transmitti?“

„Cun!“ esclama baronēsa cu o fatia mandra; credi d-ta cã eu negustorescu? me credi cã speculediu cu toalete?“

„O! dōmn'a mea, me nedreptatiesci. Eu nu am avutu impertinenti'a se 'ti propunu o afacere de specula. Voiamu numai se te rogu se 'mi lasi mie acelu eventualiu in pretiulu de 60 luidori, cu cãtu l'ai cumparatu d-ta. Pentru mine are o valōre mai mare.“

tóte greutatile, tieriei si ale monarchiei cá si cechii, cá si tóte celelalte popóre? Au nu ne avem si noi limb'a si literatur'a nóstra? Au nu suntemu dotati dela natur'a cu cele mai frumóse calitati, in càtu numai se voiésca cineva, póte scóte dintre noi barbati pàna la cele mai inalte ranguri in statu, cum au fostu de es. generalulu de artileria (Feldzeugmeister) Petru Duca, loc. gener. maresiali Moga, Calliani, Boeru, B. Muncosiu, generali-maiori Traianu Doda, Alex. Guranu, mai multi coloneli si alti oficiari de statu maioru, cancelari ca Stef. Costa si Alex. Nopcea, consiliari, presidenti etc. etc., episcopi si archiepiscopi cá consiliari de statu si imperiali? In unele differimu de cechi. Loru li se denéga vechi'a autonomia, au inse pe cea circumscrisa in patent'a imp. din 26 Feb. 1861. Transilvani'a e spoliata de orice autonomia. Limb'a ceha este reprezentata si usitata in afacerile publice; limb'a romanésca se vede exilata si tractata cá straina. Boemi'a isi are fondulu provinciale propriu de 40—50 milióne; Transilvaniei nu i s'a lasatu nici umbra de fondu provinciale. Mii de cechi se afla in servitiulu statului; ei inse pretindu si mai multi dupa o proportiune óre-care. Scurtu, cechii au multu, ei inse ceru totu càtu le compete. Noi nu avem nimic, prin urmare nici se nu cerem nimic?

Reflecsiuni asupra ocuparei Bosniei si a Herzegovinei.

„Candu cineva are ca vecinu unu statu, care se afla in decadintia, trebuie se se ferésca bine de a nu contribui la ruinarea lui.“
Montesquieu.

Nu incapa nici o indoiala, ca intrarea in actiune a unei parti a armatei austro-ungare, care in puterea mandatului primitu dela congresulu din Berolinu au trecut prestele fruntariile Bosniei si ale Herzegovinei, constitue unu faptu din cele mai inportante, nu numai pentru Europa, ci cu deosebire pentru popórale monarchiei austro-ungare. Credemu deci a fi la tempu si la locul seu, ca se ne ocupamu si noi, pe càtu ne permite marginitul nostru spatiu si inportantele cestiuni urgente, care se afla la ordinea dilei, atàtu pe terenulu politice interne, càtu si pe alu celei esterne, de ocuparea acelu provincii.

Avendu in vedere cele petrecute de doui ani incóce in Orientu, precum si actele congresului dela Berolinu, ori cine va intielege, cá acele doua provincii sunt premiulu pe care lau castigatu Austro-Ungari'a, pentru bunavoitóra si desinteresata neutralitate pazita in decursulu resbelului russo-turcescu. De si organele oficióse ale comitelui Andrásy au desmintitu in totu decursulu resbelului din urma, ca Austro-Ungari'a ar avea intentiunea séu dorintia de a isi anecta acele doua provincii turcesti, totusi in fine veduramu nu fàra surprindere ca se intempla tocmai aceea de ce se téméu mai multu Unguri si Nemti, adeca inmultirea elementului slavu

„Intielegu; d-ta voiesti se 'lu dai ca presentu vre-unui cochete, care doreste se 'lu aiba, pentru cá prin acestu cadou se 'i castigati gratiile ei, nu este asia? si d-ta credi cá eu asiu potea consimti vreodata la o intriga cá acésta?”

„Permite 'mi a 'ti spune, cá te insieli fórté multu.“
„Si óre sinceru disu, nu este o dama pentru care ai dori se castigi acestu eventualiu?”

„Unchiulu meu, unu functionariu in retragere si vechiu holteiu, este persón'a care doreste se 'lu poséda. Eu sunt eredele seu presuntivu, si déca 'mi vei refusa cererea, voi pune in jocu mostenirea mea.“

„Ce basmu 'mi istorisesci d-ta?”

„Purulu adevéru, Unchiulu meu me insarcinase se me ducu la licitatiune si se 'i cumparu acestu eventualiu. Din uitare am lasatu insarcinarea neinplinita. Elu nu 'mi va ierta acésta niciodata. Trebuie se mai affi dóm'n'a mea, cá acésta pretiósá rudenia a mea este unu amatoru de anticitati si ca posede o colectiune de raritati. Densulu are in museulu seu — scusa déca amintescu aceste detailuri nici decumu delicate — o colectiune de obiecte fórté particulare cu referintia la amorulu regiloru Henricu V., Ludovicu XIV. si Ludovicu alu XV.“

„Scusame-me, te rogu dóm'n'a mea, déca veneratiunea ce o dateresu unchiului meu, me seduce a purta unu asia limbagiu facia cu d-ta. Inse este calulu seu de batalia si vei intielege dorint'a lui, de a posede o relievia dela dóm'n'a de Pompadour.“

„Ce dice d-ta! Ce insolentia! Cum, alu dómnei de Pompadour?”

„D-ta nu sci acésta, dómna? Faptulu este probatu pàna la evidéntia prin documente istorice. Eventatiulu acela este cunoscutu, mentionatu si descrisu in mai multe catalóge, cu unu cuventu, este unu eventualiu istoricu.“

„Alu dómnei de Pompadour! si eu l'amu avutu in mana, dara din ferice inmanusiata. O! acestu obiectu inpuru nu va pata mai multu cas'a mea, 'lu voi arunca in focu.“

prin anecsarea a doua provincii, acaroru poporatiune in numeru preponderantu este curatu slavona. Argumentele prin care au combatutu si mai combatu inca contrarii ocuparei acelu provincii, sunt grave si numeróse, atàtu din punctulu de vedere alu dreptului internationalu, càtu si in speciale din punctulu de vedere alu politice curatu austro-unguresci.

Unulu din acele argumente principale este, ca prin anecsarea acelu provincii guvernulu austro-ungaru au parasitu politica traditionala a dinastiei absburgice, acarei maxima era de a nu contribui prin nici unu midilocu la stírbirea integritati Turciei, ci a o apara in contra navalirilor periodice si cotropitóre ale hordeloru moscovite. Acésta, dicu Nemti si Unguri, era politica dictata prin insusi interesele bine intielese ale conservarei si sigurantiei monarchiei austriace, in urma tractatului dela Paris din anulu 1856. Nu este consultu, dicéu ei mai departe, ca prin anecsarea acelu provincii se se mai inmultiésca numerulu Slaviloru, pentru cá acésta ar avea de consecintia neevitabila, consolidarea, concentrarea si prin urmare preponderantia elementului slave, atàtu in Austri'a càtu si in Ungari'a, ceea ce ar periclita ecistintia pactului dualisticu de abea reinoitu dupa atàtea certe si dificultati. Si apoi, prin aceea anecsare nu s'ar crea óre unu precedentu fatalu si periculosu pe terenulu politice esterne, care adoptatu si imitatu fiindu si de celelalte state ale Europei, ar da semnalulu unei conflagratiuni generale si s'ar termina prin resbelulu de rasse. Éta cá deja Itali'a reclama partile neliberate, care se afla sub domnia sceptrului absburgicu.

Astadi tóte aceste argumente sunt desconsiderate si guvernulu austro-ungaru séu mai bine disu comitele de Andrásy au trecut Rubiconulu, facendu primulu pasu pe clina lunecósa a anecariloru. In facia acestei fapte implinite, noi trebuie se ne intrebamu déca este bine facutu si a ne da comtu despre urmarile ce le va avea in celu mai de aprópe viitoru.

Din punctulu nostru de vedere si respectandu consiliulu pe care l'au datu guverneloru marele barbatu de statu si jurisconsultu alu Franciei, pe care lam citatu in capulu acestoru renduri, noi nu potemu aproba acelu pasu, prin care guvernulu austro-ungaru au inauguratu o politica aventuriósá, nici decum cavalérésca facia cu Turci'a, si acarei consecintie astadi nu le póte prevedea niminea. Considerandu grava si critica situatiune interna a monarchiei, cele doua budgete, care se echilibrésa numai prin inoposte insuportabile si prin inprumuturi oneróse, precum si caracterulu defensivu éra nici decum ofensivu alu maioritati popóreloru din care se compune monarchia, suntemu siliti a dice, ca espeditiunea intreprinsa au fostu si este inoportuna, pentru ca se nu intrebuintiamu unu terminu mai aspru. Deja au cursu sange, acelu „licvidu particularu“ care cere resbunare, au caditu 74 morti, unu numeru inca necunoscutu de raniti, din

„Pentru ce se 'lu arunci in focu?“ replica junele; „pentru ce se pierdi 60 luidori? pentru ce se 'mi detragi grati'a unchiulu meu? nu 'ti ajunge se te desparti si se scapi de acestu eventualiu teribilu?“

„Fia, elu se afla in cuti'a aceea. Ea 'lu d-ta insuti, eu nu voiescu se 'lu mai vediu,“ dise baronés'a inchidiendu ochii.

Junele se grabi a 'si rapi prad'a si o bagá in buzunariulu seu. Dupa aceea numerá 60 de luidori pe o meséiúra si se întórse triumfandu la dóm'n'a D... care 'lu primí cu elogiuri si multumiri.

Baronés'a inse se bolnavi din doue cause. Odata pentru-ca o turmentá ide'a de a fi avutu, atinsu si admiratu unu eventualiu alu dómnei de Pompadour si pentru a dou'a óra dupa ce afla càtu de bine si frumosu a fostu pacalita, prin unu adoratoru alu dómnei de D..., de-óre-ce acelu eventualiu nu a fostu nici-odata alu dómnei de Pompadour, ci din contra de o valóre nestimabila, pentru cá elu fusese mai antaiu alu reginei Maria Lescinsca apoi alu principesei de Lamballe si in fine alu marchisei de M..., prin urmare elu trecuse prin manile cele mai pure, despre care Ludovicu XVIII au disu intr'unu versu renumitu cá: elu au adiatu zefirii numai pe fetiele cele mai virtuóse.

Diverse.

— Unu redactoru remite unu manuscriptu fara valóre si pre langa aceea inca si reu scrisu, autorulu acelu manuscriptu cu notiti'a: „Nu me pociu folosi de manuscriptulu d-tale, este prea uritu scrisu. Numai aceluor autori le este permis a scrie uritu, cari scriu bine.“

— Unu preotu mustrá pe unu insuratielu pentru cá se totu certa cu tenera lui socie si 'i dise in fine: „Si esti cu atàtu mai pucinu de scusat, de-óre-ce sunteti unu corpu si unu sufletu.“ „Unu corpu si unu sufletu?“ déca ai vrea se asculti odata la feréstra nóstra, ai crede cá suntemu douadieci!“

rendurile avangardei armatei de ocupare. Poporatiunea acelu provincii, de si foile oficióse afirmau, ca d'abea astépta legiunile austro-ungare, pentru ca se se prostérna inaintea stindardeloru bicolare, este agitata, revoltata si se opune cu arma in mana, impiedea in modu seriosu inaintarea trupeloru spre centrulu acelu provincii. Serbi stau concentrati la fruntariile loru cu arma la picioru, asemenea si viteji Muntenegrini, asteptandu semnalulu de atacu, care fara indoiala ca li se va da dela Petersburg séu dela Livadia. Itali'a inca pandeste si se prepara, nemultiimita fiindu cu decisiunile congresului dela Berolinu. Tóte acestea sunt niste simptome, care ne indreptatiescu a prevedea noua incurcaturi si a ne teme, cá furiile resbelului orientalu d'abea linistite, éراسi se voru redica pentru ca se isi incépa dansulu loru teribilu si cruntu. Pacea popóraloru Europei este de nou amenintata si de astadata din nefericire tocmai prin actiunea monarchiei austro-ungara, pentru acarei popóra pacea este o conditiune „sine qua non“ a ecistintiei loru si a restaurarei starei loru materiale, care au fostu atàtu de greu lovita prin desastrelé din fatalulu anu 1866 si prin crisa finantiara din Maiu 1873.

Neuitatulu barbatu de statu alu Angliei marele Palmerston au numitu cestiunea Schleswig-Holsteinulu „chibritulu séu catranitia Europei“ prin care se póte da focu intregulu continentu. Amu veditu si stimu, cá ocuparea acelu provincii in aliantia cu Prussi'a, ne au condusu apoi la Sadowa. Ocuparea Bosniei si Herzegovinei póte se fia „chibritulu Orientulu“ si se ne incurce intr'unu resbelu cu Russi'a, care considera de Austro-Ungari'a de rivalulu seu naturalu in hegemonia asupra Orientulu. Duelulu intre aceste doua state au ajunsu a fi totu asia de inevitabilu ca si acela intre Franci'a si Prussi'a. Prin acui vina? La acésta ne raspunde istoria mai noua si contemporana a monarchiei austro-ungare.
Camilu.

Voci magiare asupra politicei lui Koloman Tisza.

Vomu reproduce la locul acesta câteva espeditoratiuni critice ce ii se face politicei d-lui Tisza din parte magiara, fara altu comentaru, decâtu numai pre langa observarea, cá déca am fi cutesatu noi, séu vre unu altu organu de publicitate, ori persóna politica a vorbi séu a scrie asia, fara indoiala ca nu ni s'aru fi trecut cu vederea din partea procurorelui de statu.

Eata ce dicea intre altele d-lu Francisc Pulsky, unulu din cei mai luminati si mai integri barbati ai parlamentulu ungurescu, in discursulu seu electoralu despre politica interna si esterna a guvernulu din B.-Pesta:

„Este adevératu, ca acuma 'mi adusei aminte de disa principelui Bismark, ca politica liberala se póte face numai cu elemente conservative, si ca instrumentele cele mai apte ale reactiunei sunt liberali. Atunce nu ii credému lui Bismark; inse acuma sunt convinsu, ca elu este unu omu mai intieptu ca mine. Eu me retrasesemu de pe scen'a politica; dara intr'unu momentu asia de criticu ca acesta, unde vedemu ca monarchia au apucatu pe o cale cu totul noua, candu sistema dualismulu este atacata in bazele ei si candu nationalitatea magiara se afla in pericolulu celu mai mare, candu incepemu a face politica sudu-slavica si candu vedemu pusu in cestiune viitorulu natiunei nóstre si candu patria se afla in pericolu, atunce nici invalidulu nu mai póte remanea in neactivitate.“

„Acolo este Bosnia. Cutediulu dice, ca dela catastrofa dela Mohaci unu momentu mai inportantu si mai criticu ca acesta n'au ecistatu pentru Ungari'a, unu momentu, care va deschide pe unu secolu inainte, campu largu incurcaturiloru si nelinistiloru. In diu'a in care amu trecut prestele riuu Sav'a, am deschisu si usia templulu lui Ianus. Cine stie déca nepoti nostri voru ajunge se o védia inchidiendu-se? si déca va mai ecista o natiune magiara, candu va sosi pacea definitiva.“

Asia vorbeste Pulsky, éra „Pesti Naplo“ celu mai respanditu diariu din Ungari'a in numerulu seu 189 din 4 l. c. scrie in articolulu seu de fondu urmatórele:

„Noi suntemu incongiurati de inamici si n'avemu aliati. Noi am permis panslavismulu se degenerese, noi am permis Russiei se miróse sange; ea acuma sta totu acolo cu armatele sale, unde se afla inaintea incheierei paci, si cá ea se va retrage de acolo, pentru acésta guvernulu nostru n'are in mana decâtu o garantie de chartie. Pericolulu ciocnirii ne amenintia pe peninsula balcanica si la Alpi si déca, de ce D-dieu se ne apare, vomu avea resbelu, la noi acasa ne amenintia rebeliunea. Deja am veditu carnagiu, lupt'a de rassa in 1848; dara acuma ne astépta spectacolulu crudimiloru bulgare si russesci: cum se estermínésa turculu, ca se nu remaia nici o sementia in urma lui; barbati nostri de statu nu se temu ei óre, cá déca casaci voru trece carpati si stremtorile din Transilvani'a si voru inunda tíera nóstra si déca serbi voru trece preste Sava si Dunare, din acele regiuni unde magiari traiescu izolati, ii va acusa unu strigatu de desperare inaintea natiunei,

pentru ca nu îi au împiedecat cându încă o poteu, cându o pretindea natiunea dela ei? Atuncea înzadaru' r dice Tisza, ca isi o considera ca meritu a fi conservatu pacea acestei tieri. Si Koloman Tisza nu vede ce au facutu; ca atuncea cându desconsiderandu vointia natiunei, au proclamatu politica slavofila si o au urmatu, au periclitatu prin acesta nu numai dualismulu, ci in nodu directu au ruinatu suprematia rassei magiare? Natiunea presimtiea, ca unei politice slavofile in afara, va trebui se arnese si in launtru o politica slavofila si ea stia si aceea, ca politicei slavofile in afara va urma aliantia rusesca, era politicei slavofile interne, ii va urma absolutismulu.

In fine betranulu dictatoru alu Ungariei din 1848, eremitulu politicu Ludovicu Kosiut, printr'o scrisore adresata amiculu seu Ignaz Helfy d. 26 Iulie din Collegno (all Baracone) între altele, numesce reinoirea pactulu dualisticu, o capitulatiune, care pentru unguri este unu alu douilea San Stefano, inse mai umilitoru ca alu turciloru, pentru ca revoltesa ori ce simtiu moralu. Participarea Ungariei la datoriu de 80 milioane o numeste „o prostiutuire politica“ si afla ca pentru Ungari'a nu este alta scapare decâtu uniunea personala, restabilirea dreptulu revolutionaru si resbelulu cu Russia.

Ne tememu si noi, ca Unguriloru nu le au mai ramas alta alternativa decâtu seu capitularea neconditionata in manile imperatulu seu revolutiunea de care vorbeste Pulsky si Kosiut, precum si intregu poporulu ungrescu.

Transilvania.

Sibiu, 9 Augustu, 1878. In momentele cându scriemu acestea, alegerile de deputati la dieta ungresca decurgu subtu presiunea cea mai neomenosa a ingerintiei organeloru gubernamentale. Evenimentulu celu mai inportantu si sensationalu, care au consternatu in supremulu gradu pe toti partisans gubernulu actualu, este caderea ministrulu presiedinta Koloman Tisza, numitu si „Papa din Dobritinu“ la alegerea din Dobritinu, care pana acuma era cuibulu partidei sale. Rivalulu seu au fostu baronulu Ernest Simony, care apartiene partidei intransigente. Caderea acesta neasteptata a ministrulu Tisza va avea de consecintia demissionarea lui si a cabinetulu actualu si o schimbare seu in bine seu in reu a sistemulu de guvernare de pana acuma. Caracteristica este si aceea inpregiurarea, ca între cei 9 deputati ai capitalei regatulu ungrescu, au fostu alesi 5 deputati antigubernamentali. Intre cei batuti si cadiuti se afla si vestitul romantieru Mauriciu Jokay, acarui popolaritate pana acuma era necontestata. Din cele 267 alegeri cunoscute pana acuma, se pote constata, ca in Ungari'a s'au alesu in parte mare deputati antigubernamentali si ca contingentulu deputatiloru gubernamentali lau datu Transilvani'a. Acesta se explica pre usioru prin inpregiurarea, ca in nici unu locu presiunea, terorismulu si ingerintia gubernulu nu au fostu mai mare ca tocmai in cercurile electorale din nefericita Transilvani'a. Ca proba pentru acesta ne pote servi urmatoarea telegrama*), pe care o primiramu in 7 l. c. dela Fagarasiu si care suna:

„Alegatorii au fostu scosi din comune prin solgabirei, notari, judi, prin nemai pomenitu terorismu si coruptiuni si manati ca pe niste vite de din apoi la urna. Din 3700 alegetori romani se adusera la urna 1200. Candidati gubernulu Boer si Moritz Pál alesi — mai bine denumiti.“

Informatiuni identice primiramu si dela Orastia, Deva, Nasaudu, Seliste si alte locuri, care tote probeza moralitatea sistemulu representativu asia cum se aplica elu la noi. Ne bucuramu inse a potea constata, ca massa natiunei romane n'au luat parte la alegeri, ci au statu pre langa decisiunile conferintiei din Sibiu. Deca cu tote acestea in unele cercuri electorale, au participatu si romani la alegeri, apoi acestia seu au fostu niste elemente nedisciplinabile, de care se afla chiaru si la poporale cele mai culte, seu ca sunt — si acesta este contingentulu celu mai insemnatu — functionari ai gubernulu precum sunt notari, judi etc. cari deca nu mergu la urna erau puru si simplu destituiti, si noi prin destituirea loru am fi pierdatu mai multu, decâtu prin aceea, ca din 3 milioane de romani, s'au aratat vro 5 pana 8 mii ca pe furisiu la urne.

*) Acesta telegrama data in 7 l. c. la 9 ore a. m. sosita aicea in aceea si di la 9 ore 53 m. ni sau inmanuat d'abea la 11³/₄ ore a. m. asia, ca nu o poturamu publica in numerulu precedentu. Asia se practica pe la noi promptitudinea serviciulu telegraficu! Red.

Acesta probesa, ca ne mai lipseste inca multu pana ca se potemu dice, ca suntemu disciplinati politiceste. Constatatu remane inse, ca: natiunea romana au fostu solidara si nu au luat parte la alegeri. In catu priveste participarea la alegeri si cortesirile unoru preoti romani, apoi acestia erasi sunt esceptiuni, cari rangesa in categoria elementelor nedisciplinabile. Dara se fia siguri, ca natiunea isi va nota bine numele lor si ii va taca dupa meritu.

— Sasi au alesu cu pucine esceptiuni totu deputati devotati guvernulu si sistemulu actualu.

— Dupa sciri sosite dela Simleu, adunarea generala a Asociatiunei transilvane in anulu viitoriu se va tienea in Sighisióra.

— Timpulu in septaman'a acesta s'au indreptatu bine. Omeni'i isi au potutu cara bucatele secerate, care in unele locuri apatose incepusera se incoltiessa. Cucuruzele pe tierra Oltului si a Barsei sunt mai slabutie. Pote se se indreptese de aci inainte. Dela Sibiu in colo sunt frumose. Asemenea stau bine si viile, care in anulu acesta promitu vinu multu si bunu. Pome de tomna se afla in abundantia si cu deosebire prune si mere. Acesta pentru proletariatu este o adeverata binefacere fara pretiu.

— Precum suntemu informati între piesele pe care le va esecuta capela militara de aci, in decursulu serenadei de astadi va fi si „Imnulu ginteii latine“, compusu de maestrulu italianu Marchetti. Esprimamu recunoscintia nostra d-lui maestrulu de capela Hóller pentru amabila sa atentiune facia cu romani din locu.

Din Bosni'a si Hertiegovina.

In primele dile dupa intrarea armatei de ocupatiune in provincie dela Austriei din partea congresulu din Berolinu, telegrafulu si foile oficiose ne spunu ca tote mergu bine si in regula, pana ce intr'o buna diminetia se vediuira necesitate a se desminti ele pe sine, constatandu cam cu rusine de feta mare, ca dieu lucrurile stau reu si ca ocuparea acelor provincii este mai multu decâtu o preumblare militara seu unu marsiu de exercitiu alu trupelor austriace. Astadi este necontestabilu, ca in provincie ocupande au cursu deja sange si ca poporatiunea s'au resculatu cu arma in mana. Capulu si conducetoriulu visibilu alu insurgentiloru, alu caroru numeru variasa între 10.000 pana la 15.000 este Hodja Loja. Numerulu lor creste in fiacare di cu miile, prin voluntari bine armati, cari concurgu si alerga in ajutoriulu resculatiloru, din Serbi'a, Muntenegru, Albani'a si alte parti. Ei se paru a fi bine disciplinati, au pusi bune, dispunu chiaru de tunuri si porta o lupta de guerila. Turci'a si Russia se pare ca ii incuragesa, ii indemna a se opune si pote ca le da si ajutoru materialu. Se vorbeste, ca din caus'a atitudinei siovaitoare si neleala a gubernulu turcescu, celu austro-ungaru se ii fi amenintiatu cu unu ultimatum.

Scirile din urma ne spunu, ca se voru mai mobilisa inca vro trei divisiuni, care voru fi indreptate directu pe campulu de insurectiune, care ne tememu multu ca se nu se schimbe in curendu in campu de resbelu. Lupt'a ar fi crancena, pentru ca soldati nostri au a face cu barbari asiatici, acaroru maniera de resboiu este aceea de a nu da pardonu, a mutila pe cei cadiuti, a le taia nasurile si urechile si a le insira pe sfóra, ca si margelele unui rosierucieru seu matanii.

Acestea tote ne probesa, ca armata de ocupatiune au intrata pe unu terenu cu totulu subminat si ca meciurile (filiturile) sunt aprinse, pentru ca cu ajutoriulu loru cestiunea Orientulu se devie erasi ardienda.

Revista politica.

Reconvalescentulu imperatu alu Prusso-Germaniei se afla la termele din Teplitz in Boemia. In 8 l. c. Maiestatea Sa imperatulu Austro-Ungariei s'au dusu se ilu visitese si se ilu salute. Imperatulu nostru au fostu insotitu de fiulu seu, principele de corona Rudolf, care de catva tempu isi au deschisu resiedintia in capitala Boemiei, atasiatu fiindu ca colonelu pre langa regimentulu de infanterie Nr. 36. Viitoriulu imperatu au fostu primitu cu mare entusiasmu din partea poporatiunei din Praga. De si petrecerea principelui de corona acolo, se dice a fi reclamata prin exercitiile sale practice in arta militara, totusi lumea ii ascrie unu caracteru politicu. Vomu reveni si noi cu alta ocaziune, asupra acestui evenimentu de o inportantia caracteristica si semnificativa.

Marele cancelaru, principele Bismark petrece la baile din Kissingen in Bavari'a. Acolo au primitu de repetiteori pe internuntiuulu popale monsig. Masella, cu care au intratu in negociatiari asupra restabilirei unui modus vivendi între gubernulu prusso-germanu si curia romana. Se vede, ca marele cancelaru superatu pe par-

tida liberala si a progresistiloru, voieste se se arunce erasi in bratiile conservatoriloru si ale ultramontaniloru. Unu proverbu francesu dice, ca cineva revine totudeuna la primele sale amoruri. Asia face si principele Bismark.

Alegerile au esitu nefavorabile politicei cancelariulu de „feru si sange.“ Maioritaea va fi a partidei liberale. Caracteristicu pentru situatiunea politica a noului imperiu, este, ca poporariulu generalu comitele Moltke au cadiutu la alegeri si ca cu tota influentia sa, cancelariulu n'au fostu in stare se faca a fi alesu propriulu seu fiu comitele Herbert Bismark, care candidase intr'unu cercu electorale din Pomerania, propria patrie mai angusta a familiei Bismark.

Agitatiunile pentru „Italia irredenta“, continua pe facia si in ascunsu, pe strade si in diare. Descoperirile fostulu ministru italianu Crispi publicate in „Riforma“, in care se dice, ca principele de Bismark si lordulu Beaconsfield au promisu Italiei o recompensa teritoriala, pentru casulu cându Austria va ancesa Bosnia si Hertzegovina, au produsu mare sensatiune, au iritatu spiritele si au revoltatu pe principele Bismark, care desminte pe tote tonurile prin organele sale, adeverulu revelatiuniloru dlui Crispi. Este probatu, ca de cateori se desminte ceva, aceea mai totudeuna este adeveratu. Am ajunsu ca adeverulu se se legitimese numai prin desmintirea lui. Vom face deci bine a crede, ca Italiei ii s'au facutu promisiuni, acaroru realisare inse ar fi forte incomode atatu pentru Germani'a catu si pentru Austri'a si de aceea se — desmintu.

O recunostere imperiala.

„Romanulu este unu bunu soldatu; inbracamintea militara ii sta minunatu de bine“. Acestea sunt cuvintele magulitoare, pe care Majestatea Sa imperatulu Austriei, supremulu beliduce alu armatei le au esprimat, precum ne relatasa o corespondintia, a „Gazetei Transilvaniei“, cu ocaziunea inspectiunei facute in 24 Iuliu a. c. in taber'a dela Bruck. Acele cuvinte, care ne umple de mandrie si bucurie, au fostu indreptate la adresa regimentulu c. r. de infanterie Nr. 63, Wilhelm III, regele tieriloru de josu (Niederlande), care se afla la esercitiile militare in taber'a dela Bruck. Recunoscintia Majestati Sale adresata acelu regimentu bravu, se resfrange nu numai asupra celoru 100.000 feciori de nationalitate romana, cari se afla in armata permanenta de linie, ci si asupra intregii natiuni. Satisfacerea pe care o amu simtiu au fostu cu atatu mai viua si mai profunda, ca ne aducemu aminte despre acele cuvinte pe care le au esprimat anu-tierti comandantulu Ungariei generalulu Edelsheim-Gyulay in fatia unui regimentu romanescu din Banatu, dicendu ca: „materialulu seu este miserabilu“. Pe catu era de mare si legitima indignarea, ce o incercamu atuncea, pe atatu este de mare acuma multamirea nostra si nu ne potemu retienea a nu recomanda numitului generalu cuvintele Majestati Sale, pentru ca se isi coroga opiniunea sa despre soldatulu romanu, deca cumva nu au contribuitu evenimentele din urma in Oriente ca se isi o coroga.

Nu ne indoimu unu singuru momentu, ca soldatulu romanu din armata austriaca, va fi totu-deuna gata a raspunde chiemarei sale si apelulu ce ilu va face in ori ce tempu supremulu seu comandante. In fatia foculu si in lupta elu va fi totu asia de bravu, eroicu si despretiutoru de morte ca si fratii sei morti pe campurile de bataia dela Solferino si Sadowa si ca fratii sei eroici dela Grivitia si Plevna.

Monarchia austro-ungara se afla in ajunulu unei crise, atatu cu privire la politica sa esterna, catu si cea interna. Nu este neprobabilu, ca in tempulu celu mai de aproape, imperatulu se appeleze la bratiulu si eroismulu bravei, iubitei si devotatei sale armate. Pentru tote poporale supuse sceptrulului absburgicu tronulu si dinastia sunt luceferulu stralucitoru alu sperantieloru si credintiei loru nealterabile. Ori ce furtune au trecut, si ori ce pericole au amenintiatu esistintia monarchiei, poporale ei au urmatu cu incredere chiemarei suveranulu lor si isi au probatu totu-deuna lealitatea lor, ori care aru fi fostu inaniculu ce amenintia pacea si linistea monarchiei. Tronulu si dinastia sunt unica espressiona a unitati imperiulu statulu austro-ungaru, era armata este aparatorea fidela a acelei unitati. Sistemele politice, ba constitutiuni chiaru s'au schimbatu si au fostu sistate, dara spiritulu armatei si unitatea ei au ramas si trebuie se remana nealterate. Acelu spiritulu de unitate a statulu, care face din armata aparatoriulu ei legitimu, este totu-odata cea mai fidela espressiona, centrulu focalaru si cimentulu celu mai puternicu, care lega pe poporale monarchiei de tronulu si dinastia augustulu loru monarchu.

In anulu 1848 cand esistintia monarchiei austriace era amenintata, atatu in launtru, catu si in afara feldmaresialulu Radetzky, tatalu armatei austriace, aflanduse pe campurile de resbelu in Italia au disu ca: „Austria se afla in castrele armatei sale“. Evenimentele de trista memorire de pe tempurile acelea, au ilustratu si au probatu in modu destulu de elocentu si evidentu adeverulu acelor cuvinte alu celui mai sinceru si lealu aparatoru alu dinastiei si alu tronulu absburgicu. Natiunea romana isi au probatu patriotismulu, devotamentulu si lealitatea sa prin acele 40.000 cadavre, care au fostu aduse victima pe altariulu patriei in anulu 1848, candu isi au versatu sangele in lupt'a pentru monarchulu si dinastia lor.

Acuma ca si atuncea fii natiunei romane, care porta uniforma armatei austro-ungare sunt gata in totu momentulu a urna si a asculta de chiemarea iubitelu lor monarchu si a isi versa sangele si a isi sacrifica viatia pentru apararea vechieloru si glorióseloru stiindarde, care pentru ei sunt simbolulu unitati statulu in care traiescu. Romanulu au probatu de nenumerate ori in decursulu secoleloru, ca scie se isi apere patria si natiunea, tronulu si dinastia si a padi cu sanctitate juramentulu depusu pre acele stiindarde subtu care s'au

luptatu de nenumerate ori cu aceeași bravura și același devotamentu. Soldatul romanu, nu au facutu, nu face și nici în viitoru nu va face politica, pentru-că elu știe și este convinsu, ca luptandu-se pentru imperatul se se lupta totu-odată și pentru caminulu, natiunea și religiunea sa.

Acestea sunt consideratiunile, care ne îndemna a crede, că citatele cuvinte ale Majestății Sale în castrele dela Bruck sunt mai mult decât unu simplu complimentu de curtenire facutu soldatului romanu. Prin acele cuvinte Majestătea Sa își au exprimat încrederea ce o are în soldatul romanu, precum și convingerea sa, că poște compta în totu momentulu pe bravura și devotamentulu lui. Fidelitatea și bravura sunt calitățile strabune, care au caracterisat în totu-deuna, atât pe soldatul romanu, cât și pe natiunea romana. Supremulu beliduce alu armatei austro-ungare va potea deci compta totu-deuna pe aceste virtuți ale soldatului romanu, fara ca se se afle amagitu.

Alta întrebare este firește aceea, dacă acea fidelitate, lealitate, devotamentu și bravura a natiunii romane și a fiiloru sei, cari sersesc sub stindardele tricolore negru-galbenu, au fostu recompensate și recunoscute după meritul lor. Starea noastră actuală nu ne permite să damu acestei întrebări unu răspunsu afirmativu. Dăra cu toate acestea, natiunea romana are firma convingere și o speranță neclintită, că va veni și pentru ea ora în care va fi redicată pe trepta egalei îndreptării, cu natiunile conlocuitoare, de ore-ce este o anomalia, care nu poște dura eternu, ca o natiune, care este supusă la datorințe egale se nu se bucură și de drepturi egale, care condiționează îndeplinirea aceluor datorințe cetățenesci. Acesta este credința și speranța natiunii romane.

I. G. Baritiu.

Sciri diverse.

(Aflamu cu multa placere) că guvernulu romanu au acordatu, eruditului barbatu d-lui B. P. Hăjdeu sum'a de 2000 lei, pentru-că mergendu la Florența se reprezenta acolo natiunea romana și inteligentia ei la congresulu Orientalistilor.

(Epizotia în comitatulu Timișoarei) și alu Torontalului, precum și în o parte a comitatului Carasiu ia o estindere spaimentătoare. Se infintiedia cordone în jurulu localităților infectate și se iau toate măsurile de precauțiune, dăra din nefericire, până acuma cu puțin succesu.

(Unu defraudant desertoru). În primele zile ale lunii trecute contabilulu societății de asigurare „Tisza” în etate de 35 până la 38 ani, cu numele Ludovicu Bánay după ce a defraudatu o sumă considerabilă și după ce a falsificatu comturile, au luat-o la sanetosa.

(„Pall Mall Gazette”) din London, consacra următoarea poezia latină congresului din Berlinu:

„Rideamus igitur
Socii congressus,
Post dolores bellicosos,
Post labores bumpciosos,
Fit mirandus messus.
Ubi sunt qui apud nos
Causas litigare,
Moldo-Wallachi frementes,
Graeculi esurientes?
Heu! absquatulare.
Ubi sunt provinciae
Quas est laus pacasse?
Totae, totae sunt partitae:
Has tulerunt Muscovitae,
Illas Count Andrassy.
Et quid est quod Angliae
Dedit hic congressus?
Jus pro aliis pugnandi,
Mortuum vivificandi —
Splendidi successus!
Vult Joannes decipi
Et bamboosulatur.
Lo Beache! Quae majestas:
Ossreae reportans testas
Domum gloriatur!”

„Rom. lib.”

(Numerulu cailoru) în lumea întreagă se urca circa la 58 milioane. Sunt eschisi din această cifră ca și din China și Japonia. Dintre statele cele mai mari Austro-Ungaria are 3.486.000, Franța 3.000.000, Rusia 21.570.000, Germania 3.352.000, Marea Britaniă

2.255.000, Turcia 1.100.000, Statele unite ale Americii 9.504.000, Republica Argentina 4.000.000, Canada 2.624.000, Uruguay 1.600.000 caii.

(Junimea română din Siria) (R. Vilagos), pentru favoarea fondului școlariu rom. la august 13/25 a. c. va aranja unu balu, carui va premerge concertulu junimei după programul următor: 1. „Diorile”, quartetu esec. de corulu vocalu sub conducerea lui N. Ștefu. 2. „O schiția despre viața omului”, dissertatiune de E. N. T. Puca. 3. „Blastemulu lui Alesandru” poezia de I. dela Buțeci, declam. de T. Bulcu. 4. „Cunoșceti țiar' cea română”, de d'Albon quartetu de C. Porumbescu esecutatu de corulu voc. 5. „Sentinel'a română”, poema istorică de V. Alesandri, decl. de I. T. Mer'a. 6. „Ciobanulu” cu trio „Biru oiti'a” hora populară în quartetu esec. de corulu voc. 7. „Fericirea reală și ideală”, dialogu vorbitu de N. Ștefu și I. T. Mer'a. 8. „Lun'a lui Maiu” de V. Alesandri, quart. de C. Porumbescu, esec. de corulu voc. 9. „Penesiu Curcanulu”, poezia de V. Alesandri, decl. de E. N. T. Puca. 10. „Imnulu Domnului” de I. Grozescu, duetu pentru tenor I și bas'o II esec. de I. Vancu și N. Ștefu. 11. „Femeia”, istoria și caracterulu ei”, dissertat. de I. T. Mer'a; și în fine 12. „Cânteculu gînteii latine” premiulu celebratului nostru poetu și învingătorulu dela Montpellier V. Alesandri, musica de M. Marchetti, esec. de corulu vocalu. — Invitatiunile deja se espediea; aceia P. T. D-ni, cari potu se pretinda invitatiune si din erore nu suntu invitati, suntu rogati a se adresa către E. N. T. Puca sau către N. Ștefu la Siria (R. Vilagos). — Inceputulu precisu la 7^{1/2} ore ser'a — Ofertele maritimose, se primescu cu multimita și se voru publica.

Reclame din publicu.*)

Acela pe care insulti Dta Dle Metiu, n'a umblatu la alegeri de jurati comunali cu fleur'a plina de sange moralu după spriginulu justitiei!

Dle Metiu! candu erai beatu în hotelu și injurandu de celea sante; ti-ai datu nume de „Vulpoi”; nu cumva ai cugetatu la astuti'a vulpiloru. Dle Vulpoi Metiu, în Ianuaru 1877 renouindu-ti datin'a ai facutu-o mai cu corne, și totu cu moralitatea alcoholului, — fiindu mortu de beatu te ai chiaru batutu cu coleg'a Dle și fiindu flocaitu perdendu-ti caciula în mediulu noptii; nu mai adu'a di ai cerutu ajutorulu Primariei dela cancelaria. Cu astfelu de portare morala de minune ve recomandu Dle Vulpoi Metiu On. Consist. Sibianu, că candidatu de preotia către finea secl. XIX-lea rugandu pe On. Const. ca să bine voiesca a cerceta starea lucrului și pe viitoru a ne mantui pruncii nostri nevinovati de astfelu de Dascalu, cari după-ce s'au insotitu cu acestu Bancila Ganjei, se credu de omnipotenti! —

Acela pe care-lu atacati atata în biografia insusirilor d-vostre, n'a fostu nici candu subvice-adjunctu școlaru, dar' nici nu s'a alungatu în urm'a meritorulu sale pentru școlă și beserica din atare postu: precum a fostu D-lu Petru Bancila Ganjei Papelu alungatu de către Marele Andreiu în a. 1856! Acela pe care-lu calumniezi Dta Dle Ganjei Bancila n'a fostu caus'a alungari D-le de a du'a ora din postul de adjunctu inveniatioreșcu, ci purtarea și meritele D-le celea scandalose a silitu de nou pe marele Archiepiscopu Andreiu a te alungă la 1873 din adjunctu de dascalu pentru totu deuna**), apostrafandu-te cu cuvintele „o oie riioșă din turm'a mea se easa afara.”

Dle Ganjei Bancila Papelu, moralitatea D-le e marcata de agitatoru cu aresturi și foculu ti s'a potolitu în mai multe renduri cu apa din temnița Sibiiului, vedi Nru ministerialu 50494/1875 și Nro 61/1876 alu temniței, care cuprinde și faimosulu nume alu D-lui presiedinte alu comit. biser. (Ganjei) Bancila. De aceea Dle Ganjei Bancila, în a. c. în sambat'a lui Lazaru fiindu beatu în s. beserica aveai gustu a te sfadi cu cresneculu pentru sf. icona de pe iconostasu: totu că cantoru și totu că presiedinte alu comit. bisericescu: „mare esti Dómne.” etc.

Pofteste Dle Bancila Ganjei, că după ce doi Metropliti te-au cunoscutu de necapace a te amestecă în lucruri școlare, vin'o astadi și restorna de poti, acelea

*) Pentru corespondențele și publicatiunile care esu sub această rubrică, redacțiunea nu ia nici-o răspundere asupra sa, ci to e esu sub răspunderea respectivilor auctori, întocma ca și în alta foi periodice; era tax'a pentru tipărirea loră este de câte 2 cr. de linia. Red. și Edit.

**) Vedi Nro. consist. 39/1873

sententie, și ve arata-ti publiculu cetitoriu cu vre-unu documentu că se ve credia; ér' nu cu „Hula dela huliti.” —

De paralela intelectuală între minuendo directorulu Metiu și unu inveniatioreșcu nu me atingu, nu, pentruca eu sum prea multu laicu, că se potu întielege, cum contine unu capu asia de micu, că alu directorulu actualu, masse atatu de colosale de ignorantia, pe cari le debarca în modu fructiferu la orice ocaziune.

Mai puțin me atinge pre mine, ca sub-vice-ex-adjunctulu Bancila (Ganjei) polecrația pe minuendo directorulu Metiu (Vulpoi) de barbatu cu carte, sciintia și moralitate; ér' minuendo directorulu Metiu (Vulpoi) pe sub-vice-ex-adjunctulu Bancila (Ganjei Pavelu) de barbatu energicu, onestu și moralu. Eu inca me miru, cum inca nu s'au acusatu acestia unulu pe altulu pentru vetamare de onore?

Privitoriu la progresulu opidului Resinari sub activitatea primariei actuale, me provocu la prea escellent'a istoria a opidului Resinari de Petru Brote. Acestu ilustru autoru de recunoscinti'a comuna, arata în modu genialu, că în anulu 1754 au fostu în Resinari numai doi vagabundi. — Poftimu ai numeră astadi.

Nicolau Ciucian.

Cursulu monetelor în val. austr.

Vienna, 9 Augustu.

Galbinii imperat. de auru	fl.	5.52 cr.
Moneta de 20 franci	„	9.28 „
Imperialu rusescu	„	9.30 „
Moneta germană de 20 marce	„	12.10 „
Sovereigns englesi	„	12.— „
Lira turcesca	„	11.— „
Monete austr. de argintu 100 fl.	„	101.— „

Cursuri de Bacuresci în Lei noi (franci).

7 Augustu.

Obligatiuni rurale din 1864 cu 10%	l.	101.57 b.
Imprumutulu Oppenheim din 1866 cu 8%	„	102.80 „
Obligatiune de imprumutu dominiale din 1871 cu 8%	„	97.1/4 „
Creditu fonciariu (hipot.) ruralu cu 7%	„	89.50 „
Creditu fonciariu urbanu (alu capitalei cu 7%	„	79.50 „
Imprumutulu municipale nou (alu capit.) din 1875 cu 8%	„	93.75 „
Fondulu de pensii (per 300 l. a.) cu 10%	„	163.— „
Actiunile calilor fer. rom. din 1868 cu 5%	„	83.30 „
Actiunile calilor fer., prioritati din 1868 cu 6%	„	85.— „
Dacia, Compania de ascur. din 1871 actiunea de 250 l. a. 8%	„	250.— „
Romani'a, Compania de ascur., (act. de 100 l. n.) 1873 cu 8%	„	73.— „

Depuneri

de

capitale pentru fructificare.

Se primescu la institutulu subsemnatu

a) pe langa anuciarea radicații în sensulu statutelor, cu 6% interese;

b) sub condițiune de a se anucia institutulu radicația depunerii la 3 luni înainte, cu 6 1/2 % interese;

c) sub condițiune de a se anucia institutulu radicația depunerii la 6 luni înainte, cu 7% interese.

Interesele incepu cu diu'a, care urmēja după diu'a depunerii, și inceta cu diu'a premergatoria dilei, în care se radica depunerea, cu acelu adausu inse, ca numai după acele capitale se dau interese, cari stau depuse la institutu celu puțin 15 zile.

La dorinti'a deponentelui se potu stabili în diu'a depunerii capitalulu și condițiuni speciali de esolvire, care se însemna apoi în libelu și în cartea depunerilor institutulu. În atare casu restituirea depunerii urmēja după aceste modalitati speciali.

Depunerile tramise prin posta pe langa comunicarea adresei deponentelui, se resolu totu deauna în diu'a primirei.

Asemene se potu efectui prin posta anuciuri și radicații de capitale.

Sibiu, 22 Iuliu 1878.

„Albina”

(30) 3—4 Institutu de creditu și de economii.

Morburi de pieptu și plumani

de ori-ce natura ce surēja siguru prin

Alloplu de plante Schneeberg a l. Wilhelm pregatitu după prescrierea mediculu, și se capeta de la Franz Wilhelm, apotecariu în Neunkirchen. Suculu acestu s'a doveditu de bunu pentru dorerile de grumazu și pieptu, gripa, ragusiela, tusa și trozna. Multi cumperatori marturisescu, ca numai suculu acestu-a au a-si multiami somnulu placutu.

Escellentu este suculu acestu, că preservativa pe tempu neguros și aspru.

În urm'a gustului foarte placutu copiiloru este folositoriu, celui-ce suferu de plumani inse, o trebuinția; cantaretiloru și oratoriloru contra vocii închise seu ragusiela, unu midilocu necesariu.

Multe de atestate confirma cele de susu: Cea mai clara dovêda despre effectulu extraordinariu alu acestui suc este, ca cons. de curte de d. prof. Gippolzer, rectorulu magn. la universitatea c. r. din Vien'a, ilu folosese cu celu mai bunu succesu în spitalu, precumu și la persoane private.

Asemene s'a aflatu recomandabilu și s'a prescrișu adese suculu acesta de multi alti medici indigeni și din strainatate.

Pentru dovedirea celor afirmate reproducem următoarele scrisori recunoscătoare:

Testimoniu.

Fiiulu meu de siese ani Franciscu a suferitu optu septemani în tusa magarésca în asia mesura, în cătu me temeam că nu cumu-va se se innece; intru acea a slăbitu cu totulu și a fostu atatu de debilu, în cătu abia stă pre petiôre. Atunci mi-s'a recomandat alloplu de plante de Schneeberg, și multiamia acestui midilocu minunatu, îndata după întrebuintiarea primei sticle a mai încetatu tusa, după a dou'a sticle caută bene afora copilulu, a venitu la potere și de atunci e deplinu sanetosu. — Si fetiorulu meu celu mai mare a scapatu în câteva zile, prein midiloculu acestu, de o tusa mare și ragusiela.

Deci cu multiamia sincera estradatu acestu testimoniu, pentru curarea rapede și miraculoșă a copiiloru mei și dorescu că acestu midilocu se devina cunoscutu și folositu în toate partile prein omenimea suferinda.

Flatz, 6. Martiu 1855.

Anton Just.

Laurentiu Scheibenreif, primaria.

Onorate Domnule!

Te rogu a-mi mai tramite cătu mai în graba inca 4 sticle dein renunitulu D-tale Alloplu de planta, după folosirea alor 2 sticle afu că dorerea de pieptu și gutu, pre cumu și respiratiunea scurta se micșoreza pre di ce merge, pentru acea me

adresezu astadata de a dreptulu la D-Ta, în sperarea de a capată dein celu mai prospetu. Alcludu 5 fl. m. c.

Cu tota stim'a se subsémna

Heinrich Bock, chirurgu.

Münchret langa Ostrang, 23. Febr. 1859.

Testimoniu medicale.

Alloplu de plante Schneeberg este unu medicamentu foarte usuratoriu pentru doreri de pieptu, astma, hectica, tusa, cataru, și este de recomandat în casuri de asteliu de bole.

Hohenmauth, 25. Ian. 1858. Dr. Feschl.

D-lui L. Cantily, apotecar în Graz.

Onor. Dle! Folosindu în desiertu diferite midilôce pentru doreru de pieptu, de care suferiam greu de 2 ani, am cercatu și cu o botelia de alloplu de plante Schneeberg anuciatu de d-ta, care se poște recomanda pe siguru la toti heticii; pentru-ca, după întrebuintiarea celui d'antatu exemplariu amu sentitu usiorare, și după-ce am mai cercatu cu 2 sticle din această medicina minunata, sanetatea mi se restaură pe deplin. Multiamindu-si Dlu meu, din tota anim'a, remanu alu D-tale servitoriu cu totu obligatu

Graz, 3. Febr. 1857.

W. J. Pock.